

**QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET
KLAVER 6A**

GEMEENTE HORST AAN DE MAAS
GEMEENTE VENLO
DEVELOPMENT COMPANY GREENPORT VENLO

17 april 2014
077669746:0.3 - Definitief
B02012.000415.0100

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Doel.....	5
1.3	Methode	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Plangebied	7
2.1	Huidige situatie.....	7
2.2	Planontwikkeling.....	10
3	Beschermde soorten	11
3.1	Aanwezigheid	11
3.2	Effectbeoordeling.....	13
3.3	Toetsing.....	13
4	Vervolgstappen en conclusie	15
Bijlage 1	Flora- en faunawet	16

1 Inleiding

1.1 AANLEIDING EN DOEL

Ten noorden van Venlo ligt het geografische hart van het gebied Klavertje 4 / Greenport Venlo (Klavertje 4-gebied) waarvoor in 2012 een structuurvisie is vastgesteld. In dit gebied zal nieuwe bedrijvigheid worden gerealiseerd in verschillende deelgebieden, zogenaamde klavers. Klaver 6a maakt onderdeel uit van het Klavertje 4-gebied.

Klaver 6a ligt aan drie kanten ingeklemd tussen bedrijventerreinen: Klaver 6b, Trade Port West en Klaver 8. Trade Port West is al ontwikkeld, voor Klaver 6b is in 2013 een bestemmingsplan vastgesteld. Het bestemmingsplan voor Klaver 8 wordt medio 2014 vastgesteld, waardoor ook dit gebied als bedrijventerrein ontwikkeld kan worden. Om het totale complex aan bedrijventerreinen ten zuiden van de spoorlijn Eindhoven-Venlo en ten oosten van de Greenportlane ruimtelijk-stedenbouwkundig af te ronden, hebben de gemeenten Horst aan de Maas en Venlo het voornemen ook voor dit deel een bestemmingsplan vast te stellen.

In dit kader is het noodzakelijk de planvorming te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving waaronder de Flora- en faunawet (hierna Ff-wet). Onderliggende rapportage betreft toetsing aan de Flora- en faunawet, andere natuurwet- en regelgeving wordt hierin niet meegenomen. Het uitgangspunt is om wettelijke overtredingen te voorkomen, al of niet door middel van mitigatiemaatregelen en/of planaanpassingen. Indien dit niet mogelijk blijkt te zijn zal een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

1.2 DOEL

Voor de structuurvisie van het Klavertje 4-gebied is in 2011 een plan-MER opgesteld. Daarbij is een uitgebreid flora- en fauna-onderzoek uitgevoerd en heeft een globale toetsing plaatsgevonden aan de Ff-wet (Schut & Hoogerwerf, 2011). De resultaten van het onderzoek (gegevens uit 2010) zijn bijna vier jaar oud en daarmee niet meer geschikt voor toetsing in het kader van de Ff-wet ten behoeve van het bestemmingsplan. Gegevens mogen namelijk maximaal 3 (vleermuizen) tot 5 jaar (overige soorten) oud zijn. In dit rapport is daarom nagegaan of deze gegevens en de beschreven situatie voor wat betreft soorten nog hetzelfde is, of dat er veranderingen zijn opgetreden die leiden tot andere conclusies.

1.3 METHODE

In een bureauonderzoek, voorafgaand aan het veldbezoek, is aandacht besteed aan de aanwezige natuurwaarden en het wettelijk kader van de Ff-wet. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het onderzoek van Schut & Hoogerwerf (2011), literatuurbronnen en vrij beschikbare informatie zoals de website Waarneming.nl:

- ARCADIS, 2014. Actualisatie MER TradePort Noord, Bestemmingsplan Klaver 6a. Concept d.d. 31 maart 2014. Kenmerk 077643128:0.1 – Concept.

- Bestemmingsplan Klaver 6a, Horst aan de Maas. Concept, d.d. oktober 2013. Projectnummer: 71815.17693.00.
- Schut, D. & G. Hoogerwerf, 2011. Beschermde flora en fauna onderzoeksgebied Klavertje 4. Onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Natuurbalans – Limes Divergens BV, Nijmegen.
- Kaartenmachine Ministerie van EZ: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx
- RAVON: www.ravon.nl
- Telmee: www.telmee.nl
- Waarneming.nl: www.waarneming.nl

Het oriënterend veldbezoek is op 8 april 2014 uitgevoerd door mevrouw A.M.A.J. Beerens, ecooloog van ARCADIS, en had het karakter van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. De temperatuur was 14 °C, en de omstandigheden bewolkt met wind.

Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is voor alle relevante soortgroepen een beoordeling gedaan van de functie van het gebied als leefgebied of verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen doelgerichte soorteninventarisaties uitgevoerd. Waarnemingen van beschermde soorten zijn wel genoteerd.

1.4 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is het plangebied beschreven, de huidige situatie en de planontwikkelingen zijn hierin opgenomen. In hoofdstuk 3 vindt de toetsing aan de Ff-wet plaats. Deze bestaat uit een kwalitatieve beoordeling van het voor Klavertje 4 uitgevoerde flora- en fauna-onderzoek (Schut & Hoogerwerf, 2011), aangevuld met de resultaten van het bureauonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Mogelijk negatieve effecten op mogelijk aanwezige soorten worden beschreven en een toetsing aan de Ff-wet is opgenomen. In hoofdstuk 4 zijn vervolgens de te nemen vervolgstappen en de conclusie van het onderzoek opgenomen.

2 Plangebied

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Klaver 6a ligt voor het grootste deel op het grondgebied van de gemeente Horst aan de Maas. Om uitbreiding van aan het plangebied aangrenzende bedrijven mogelijk te maken, is het nodig ook de bestemming van de huidige groenstrook ten westen van Trade Port West te wijzigen. De groenstrook ligt in de gemeente Venlo.

Het plangebied wordt begrensd door de Greenportlane aan de westzijde, de Dorperdijk aan de noordzijde, TradePortWest aan de oostzijde en de Eindhovenseweg-Venloseweg aan de zuidzijde. Zie ook onderstaande kaart voor de ligging van het plangebied.

Figuur 1: Ligging van het plangebied binnen de rode contour, cijfers verwijzen naar de foto's in Figuur 2 (Kaartmachine Ministerie van EZ).

De bestaande situatie van Klaver 6a wordt gekenmerkt door agrarisch landschap en kleinschalige natuur. Het gebruik van de agrarische gronden bestaat uit gewassenteelt. Als gevolg van de ontwikkeling van TradePortNoord en de Greenportlane moest de aldaar aanwezige natuur worden gecompenseerd. Deze natuurcompensatie is onder andere gerealiseerd in Klaver 6a (zuidoosthoek).

Het plangebied is onder te verdelen in een aantal deelgebieden op basis van de aanwezige habitats:

- Het westelijk deel bestaat uit akkerland waarop gewassen worden geteeld en waar ook periodiek droogvallende sloten langs de randen liggen (foto 1 en 7).
- De noordoostelijke punt, ten noorden van het huidige bedrijventerrein bestaat uit ruigte met aan de noordzijde een watergang. Ten noorden van deze watergang ligt een berm met jonge bomen. Op de zuidelijke oever groeien jonge bomen en struweel (foto 2 en 8).
- Aan de oostelijke rand direct ten westen van het huidige bedrijventerrein is eveneens struweel met bomen aanwezig (foto 6).
- Het overige deel van het gebied bestaat uit een open vegetatie met bomen (foto 3 en 5) en een watergang waarlangs struweel en jonge bomen staan (foto 4).

Figuur 2: Foto-impresie van het plangebied.

2.2 PLANONTWIKKELING

Klaver 6a vormt de afronding van het complex aan bedrijventerrein ten oosten van de Greenportlane. Op verzoek van enkele bedrijven biedt Klaver 6a mogelijkheden voor uitbreiding van aangrenzende bedrijven vanuit aangrenzende gebieden. De bedrijvigheid die zich in Klaver 6a zal gaan vestigen, valt maximaal in categorie 4.2. Er wordt ruimte geboden aan zware bedrijvigheid, waarbinnen in ieder geval de primaire doelgroep van Greenport Venlo ((agro) logistiek) en uitbreiding van aangrenzende bedrijven mogelijk is.

Met de ontwikkeling van Klaver 6a komt gerealiseerde natuurcompensatie als gevolg van de ontwikkeling van TradePortNoord te vervallen. De natuur is inmiddels opnieuw gecompenseerd in Kraijelheide. In de toekomstige situatie biedt het gebied ruimte aan 12 ha bedrijventerrein, infrastructuur, groen en water, zie ook onderstaande figuur.

Figuur 3: Ligging plangebied met bestemmingen, paars (BT): bedrijventerrein, groen (G): groen en grijs (V): verkeer (concept februari 2014).

3

Beschermden soorten

3.1 AANWEZIGHEID

De volgende tabel geeft een overzicht van de functie van het gebied voor verschillende soortgroepen, geschiktheid van het habitat, en van waarnemingen van beschermde soorten op de locatie en directe omgeving van het plangebied. Resultaten van het bureauonderzoek zijn weergegeven op basis van de genoemde bronnen in paragraaf 1.3.

Tabel 1: Aanwezigheid en functie leefgebied beschermde soorten op en rond het plangebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Bureauonderzoek	Veldbezoek	Conclusie
Flora	Rapunzelklokje (Tabel 2 Ff-wet) komt in de omgeving van het plangebied voor (waarneming.nl). Uit het onderzoek (Schut & Hoogerwerf 2011) bleken de volgende soorten aanwezig in de directe omgeving van het huidige plangebied: drijvende waterweegbree, rapunzelklokje, wilde gagel, lange ereprijs, jeneverbes	Verspreid over het oostelijk deel komt ruigte en struweel met vegetatie als brandnetel, weegbree, paardenbloem en zuring voor. Deze soorten indiceren voedselrijke omstandigheden. Het westelijk deel van het plangebied bestaat uit akkerlanden. De omstandigheden zijn niet geschikt als groeiplaats voor beschermde soorten. De aanwezigheid van beschermde soorten is niet te verwachten.	De aanwezigheid van beschermde plantensoorten is uitgesloten .
Broedvogels	<i>Algemeen:</i> Verschillende vogelsoorten van bos en struweel (waarneming.nl). <i>Vogels met jaarrond beschermde nestplaats:</i> Uit het onderzoek (Schut & Hoogerwerf 2011) bleken verschillende soorten aanwezig in de directe omgeving van het huidige plangebied, o.a.: huismus, steenuil, kerkuil en buizerd.	<i>Algemeen: Algemene broedvogels</i> zijn waargenomen, o.a. merel, koolmees, vlaamse gaai, houtduif en ekster. Nesten van ekster zijn waargenomen. Met name de oostelijke rand ten westen van het bedrijventerrein met gemengde struweel- en boomsoorten als beuk, eik en wilg en de ruigte ten noorden van het bedrijventerrein, vormen geschikt leefgebied en geschikte nestplaatsen voor algemene broedvogels. <i>Vogels met jaarrond beschermde nesten:</i> Overvliegende buizerd is waargenomen. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. buizerd). De vegetatie op de locatie bestaat voor het grootste deel uit jonge bomen welke niet geschikt zijn als nestplaats voor buizerd en andere soorten broedvogels met jaarrond beschermde nesten. In de overige (oudere) bomen zijn geen nesten waargenomen welke jaarrond beschermd zijn. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig die kan dienen als vaste nestplaats.	De aanwezigheid van algemene broedvogels is niet uitgesloten . De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is uitgesloten . Het plangebied maakt deel uit van het functionele leefgebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, het gebruik van het plangebied als foerageergebied

Soortgroep	Bureauonderzoek	Veldbezoek	Conclusie
			is niet uitgesloten.
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten (Tabel 1 Ff-wet) als konijn, haas, bruine rat, mol en veldmuis komen in de omgeving van het plangebied voor (waarneming.nl). In de directe omgeving van het plangebied komt mogelijk de das voor (Tabel 3 Ff-wet). Burchten zijn niet gelegen in de directe omgeving van het plangebied (Schut & Hoogerwerf 2011).	Er zijn sporen van algemene grondgebonden zoogdieren aangetroffen (konijnenhol). Het terrein is geschikt als foerageergebied en verblijfplaats voor verschillende soorten algemene grondgebonden zoogdieren als konijn, mol, veld- en spitsmuis. De akkers in het westelijk deel van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied voor de das. Er bevindt zich geen burcht in het plangebied, deze wordt ook niet in de directe omgeving verwacht.	De aanwezigheid van algemene soorten grondgebonden zoogdieren is niet uitgesloten . Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het functionele leefgebied van de das, het gebruik van het plangebied als foerageergebied is niet uitgesloten
Vleermuizen	Uit het onderzoek van Schut & Hoogerwerf (2011) bleken destijds geen verblijfplaatsen in huidig plangebied aanwezig. In de omgeving van het plangebied komen mogelijk foeragerende laatvlieger en gewone dwergvleermuis (Tabel 3 Ff-wet) voor.	In het plangebied zijn veel jonge bomen en struweel aanwezig, deze zijn niet geschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de oudere bomen zijn tijdens het veldbezoek geen boomholtes aangetroffen. Het water en de bomen(rijen) in het plangebied bieden geschikt foerageergebied voor vleermuizen . Het plangebied biedt geen doorgaande verbinding die als vliegroute kan worden gebruikt.	De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen is uitgesloten . Het gebruik van het plangebied als foerageergebied is niet uitgesloten .
Amfibieën en reptielen	<i>Amfibieën:</i> De locatie ligt in het verspreidingsgebied van algemene soorten amfibieën (Tabel 1 Ff-wet). Verder ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van zwaarder beschermde soorten als alpenwatersalamander en heikikker (RAVON). Uit het onderzoek van Schut & Hoogerwerf (2011) bleken destijds geen zwaar beschermde (Tabel 2 of 3 Ff-wet) soorten aanwezig. <i>Reptielen:</i> Reptielen komen niet voor op de locatie (RAVON).	<i>Amfibieën:</i> De locatie is geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën . Het aanwezige water is geschikt voor verschillende algemene soorten amfibieën zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. Voor de zwaarder beschermde soorten is geen geschikt habitat aanwezig. <i>Reptielen:</i> Het plangebied is niet geschikt voor reptielen.	De aanwezigheid van algemene soorten amfibieën is niet uitgesloten . De aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten amfibieën is uitgesloten . De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten .
Vissen	Uit het onderzoek van Schut & Hoogerwerf (2011) bleken geen beschermde vissoorten aanwezig in huidig plangebied. De kleine modderkruiper (Tabel 2 Ff-wet) werd in grote dichtheden ten westen van het plangebied aangetroffen.	Aan de westzijde van de locatie zijn periodiek droogvallende sloten aanwezig, dit vormt geen geschikt habitat voor vissen. De watergang in het oostelijk en noordelijk deel van het plangebied (waterberging) is mogelijk geschikt voor beschermde vissen als kleine modderkruiper. Het water staat niet in directe verbinding met de wateren ten westen hiervan, zoals de Gekkengraaf en nabij gelegen sloten. De aanwezigheid van deze soort wordt op basis daarvan niet verwacht, maar omdat deze gegevens verouderd zijn kan de aanwezigheid van kleine modderkruiper niet worden uitgesloten.	De aanwezigheid van vissen is niet uitgesloten .
Overige soorten	Tijdens het bureauonderzoek is geen	Er zijn verschillende vlinders waargenomen, de waargenomen soorten zijn niet onder de	De aanwezigheid van beschermde

Soortgroep	Bureauonderzoek	Veldbezoek	Conclusie
	informatie gevonden over de aanwezigheid van overige soorten.	Flora- en faunawet beschermd. De randen van de locatie zijn geschikt voor verschillende soorten vlinders, libellen en andere insecten.	overige soorten is uitgesloten .

3.2 EFFECTBEOORDELING

In het kader van de Flora- en faunawet zijn ten aanzien van beschermde soorten effecten te verwachten bij het uitvoeren van werkzaamheden, als weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Effecten
Algemene broedvogels	Bij het kappen van de bomen en het verwijderen van struweel en ruigte in het plangebied gaan mogelijk nesten van algemene broedvogels verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en in het broedseizoen tot het vernielen van broedsels of legsels van vogels. <i>Effecten op algemene broedvogels kunnen niet worden uitgesloten, zie het volgende hoofdstuk voor de te nemen maatregelen.</i>
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	De werkzaamheden leiden tot verstoren en verdwijnen van foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten. Gezien het marginale aandeel van de locatie als foerageergebied, zijn geen effecten te verwachten. Er blijft gedurende en na de werkzaamheden voldoende alternatief foerageergebied over. <i>Effecten op vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen zijn uitgesloten.</i>
Grondgebonden zoogdieren en amfibieën	De werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden en verwonden van algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. Daarnaast verdwijnen leefgebied en verblijfplaatsen door het vernietigen van hopen. <i>Effecten op algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën kunnen niet worden uitgesloten, zie het volgende hoofdstuk voor de te nemen maatregelen.</i> De werkzaamheden leiden tot het verstoren en verdwijnen van foerageergebied van de das. Gezien het marginale aandeel van de locatie als foerageergebied, zijn geen effecten te verwachten. <i>Effecten op de das zijn uitgesloten.</i>
Vleermuizen	De werkzaamheden leiden tot het verstoren en verdwijnen van foerageergebied van vleermuizen. De functionaliteit van het leefgebied wordt niet aangetast, in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. <i>Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.</i>
Vissen	Werkzaamheden aan de watergang leiden mogelijk tot het doden en verwonden van kleine modderkruiper. Bij het verwijderen van de watergang gaat leefgebied voor deze soort verloren. <i>Effecten op de modderkruiper kunnen niet worden uitgesloten, zie voor te nemen vervolgstappen het volgende hoofdstuk.</i>

3.3 TOETSING

Op grond van de hiervoor beschreven effecten vindt mogelijke overtreding plaats van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. In onderstaande tabel zijn deze mogelijke overtredingen weergegeven.

Tabel 3: Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

Soort (beschermingscategorie)	Mogelijk effect bij:	Art 8	Art 9	Art 10	Art 11	Art 12
Vogels: algemene broedvogels	Kappen bomen en bosschages		X		X	X
Tabel 1: algemene grondgebonden zoogdieren	Graaf en bouwwerkzaamheden		X		X	
Tabel 1: algemene grondgebonden amfibieën	Graaf en bouwwerkzaamheden		X		X	X
Tabel 2: kleine modderkruiper	Dempen en verwijderen watergang		X		X	X

VERKLARING VERBODSBEPALINGEN:

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Voor soorten van tabel 1 geldt algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Mogelijke effecten op enkele exemplaren heeft geen invloed op de populatie. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor in het gebied aanwezige algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën. Er moet wel rekening worden gehouden met de zorgplicht. Dit houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht wordt genomen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden (zie Bijlage 1, Zorgplicht).

Voor soorten van tabel 2 hoeft bij ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing aangevraagd te worden wanneer gebruik wordt gemaakt van een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Dit geldt voor de beschermde vissoort die mogelijk in het plangebied voorkomt. *Nader onderzoek naar de kleine modderkruiper is noodzakelijk om eventuele vervolgstappen te kunnen bepalen.*

Voor het verstoren van algemene broedvogels is geen ontheffing mogelijk, mitigerende maatregelen zijn verplicht. *Voer kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit om effecten op algemene broedvogels uit te sluiten. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli.*

4

Vervolgstappen en conclusie

Uit de toetsing is gebleken dat effecten op beschermde soorten te verwachten zijn, daarom stellen wij onderstaande vervolgstappen en maatregelen voor.

Vervolgstappen

In het kader van de Flora- en faunawet zijn de volgende vervolgstappen vereist voor aanvang van werkzaamheden:

- Als demping van- of werkzaamheden aan de watergang zijn voorzien¹: voer dan nader onderzoek uit naar de aanwezigheid van de kleine modderkruiper. Dit kan worden gedaan door een eenmalig veldbezoek waarbij steekproefsgewijze bemonstering in het water, in de meest kansrijke periode wordt uitgevoerd. De optimale periode van bemonsteren is april tot en met oktober. Dit is voldoende om de aanwezigheid van kleine modderkruiper aan te tonen. Eén veldbezoek is dan ook voldoende om afwezigheid met voldoende zekerheid in beeld te brengen (Soortenstandaard Kleine Modderkruiper, Dienst Regelingen 2011).
- Op basis van het vervolgonderzoek worden eventuele vervolgstappen vastgesteld.

Mitigerende maatregelen

De volgende mitigerende maatregelen moeten worden uitgevoerd:

- Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht (zie Bijlage 1); werk zo veel mogelijk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Als het niet mogelijk is buiten deze periode te werken; maak het plangebied voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt, voer voorbereidende werkzaamheden uit ter voorkoming van aanwezigheid broedvogels, waaronder maaiwerkzaamheden.

Wanneer de kleine modderkruiper in het plangebied aanwezig blijkt, is mogelijk een ontheffing nodig wanneer niet volgens een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt.

Door het naleven van bovenstaande adviezen is er in het kader van de Flora- en faunawet geen conflict voorzien met de plannen voor het huidige plangebied.

---

¹ Het bestemmingsplan biedt wel de mogelijkheid tot het dempen van de watergang. Dit is echter niet verplicht. Op basis van de uiteindelijke inrichting van het gebied wordt een keuze gemaakt om de watergang als dan niet te dempen en te verleggen.

Bijlage 1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (2002) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 en 2013 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 2 van de Ffwet staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet.

De Algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora - en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hieronder genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA - EN FAUNAWET (ARTIKEL 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet zonder juiste ontheffing of het nemen van mitigerende maatregelen kan leiden tot handhaving van de AID of DLG. Zij kunnen proces-verbaal opmaken en het werk stilleggen. Overtredingen van de Flora- en faunawet worden beschouwd als 'economisch delict' en kunnen als zodanig ook beboet worden.

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van EZ goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van EZ ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen worden benoemd in het "Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten", kortweg genoemd "Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten". Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

Tabel 1 – Algemene soorten

Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10.

Tabel 2 – overige soorten

Vrijstelling mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Eventueel mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Tabel 3 – Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Voor volgens art 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
  - dwingende reden van groot openbaar belang;
  - ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);
  - andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade of overlast en bestendig gebruik.

Tabel 3 – soorten op Bijlage IV van de Habitatrictlijn

Voor volgens art 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrictlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;

- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang. Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing verleend kan worden (met inachtneming van het voorgaande) bij:
  - dwingende reden van groot openbaar belang²;
  - andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling: bescherming van flora en fauna, veiligheid van luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
  - bescherming van flora en fauna;
  - veiligheid van luchtverkeer;
  - volksgezondheid en openbare veiligheid.

Door het ministerie kan een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Een dergelijke goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Inzake het behoud van verblijfplaatsen wordt de beschikking alleen afgegeven indien de functionaliteit van verblijfplaatsen niet in het geding is én als deze niet worden verstoord (art. 11).

Voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen kan slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan wordt aan het bovenstaande criteria. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (versturende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfsplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die

² Nb: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting”. Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

	daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

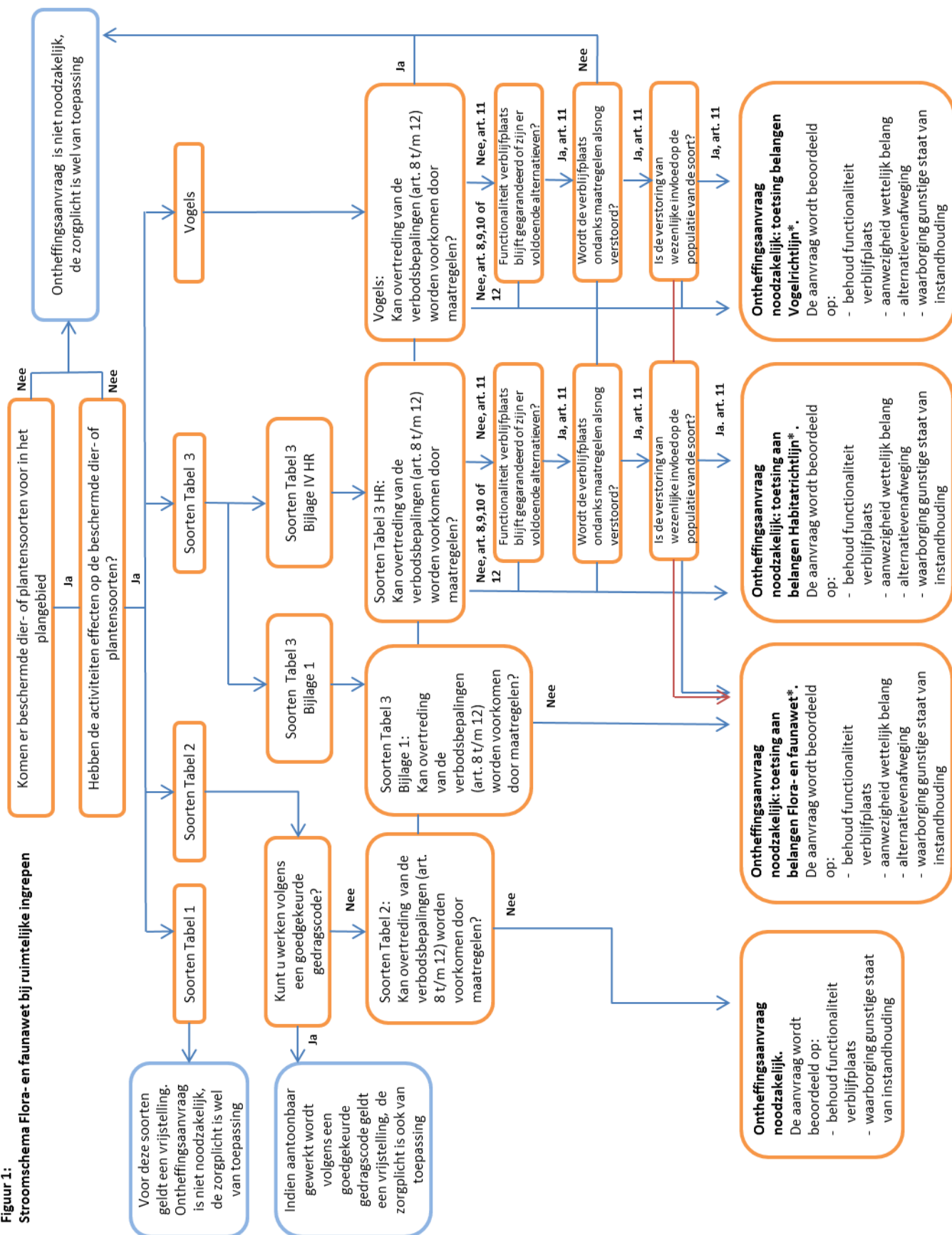
Tabel 4: Categorieën broedvogels

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck³. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Op de volgende pagina is een stroomschema opgenomen met de stappen die moeten worden doorlopen indien beschermde inheemse soorten aanwezig zijn.

³ Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

Figuur 1:
Stroomschema Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen

* Belangen staan beschreven in deze bijlage

Colofon

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNAWET KLAVER 6A

OPDRACHTGEVER:

Gemeente Horst aan de Maas
Gemeente Venlo
Development Company Greenport Venlo

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

Beerens, A.M.A.J

GECONTROLEERD DOOR:

Schenau, Y.M.

VRIJGEGEVEN DOOR:

Schenau, Y.M.

17 april 2014
077669746:0.3

ARCADIS NEDERLAND BV
Stationsplein 18d
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Tel 043 3523 311
Fax 043 3639 961
www.arcadis.nl
Handelsregister 09036504